

Lillomarka – mens vi venter på Markaloven

Lillomarka er nærskosten til 120 000 Osloboere. Pukkverksdrift, utbygging og annen båndlegging av verdifullt friluftsareal truer stadig nye deler av randsonen til et av Norges mest brukte turområder.

Lillomarka er det hjørnet av Osloområdet som avgrenses av Gjøvikbanen i vest og Groruddalen og Nittedal i øst. For 120 000 mennesker er Lillomarka nærmeste skog. Ifølge Friluftsetatens brukerundersøkelse fra 2004 kan vi anta at ¾ av disse jevnlig går seg en tur i skogen. Først og fremst, i følge samme brukerundersøkelse, for å oppleve naturen, stillhet og ro, dernest for å bedrive bedagelige fysiske aktiviteter som bading, fiske, plukking av bær og sopp o.l.

Det er "allmennheten" som kommer til uttrykk i slike undersøkelser. Det dreier seg om svært mange mennesker med et tilsynelatende beskjedent behov: en skog med såpass estetiske kvaliteter at den er egnet for naturopplevelser, og der man kan finne stillhet. Dette er en gjeng som ikke nødvendigvis foretar de lange ekspedisjonene til Markas indre. De rusler gjerne småturer når de har en anledning, og derfor er de delene av skogen som ligger nær bebyggelsen viktige.

Men med en beliggenhet i utkanten av en by med stor aktivitet, er det ikke bare allmennheten som er interessert i disse områdene. I randa av Lillomarka har steinindustrien tradisjonelt vært en betydelig virksomhet. Vi kan nesten høre hammerslagene når vi legger turen om de gamle steinbruddene, der kilehull og forlatte kumrammer forteller om fordums dagers slit og dyktighet. Dagens steinindustri fortøner seg langt mindre sjarmerende. Den handler om pukkverk, som eter seg innover i randsonene og fyller dem med alt annet enn den stillheten som allmennheten setter så stor pris på. Bjørndalen bruk på Slattum var først ute til å endre uttaksretning og få dispensasjon til å gå innover i Lillomarka. I 2005 skjedde det samme ved Bånkall pukkverk, som nå eter seg sakte, men sikkert innover mot Bamsetjern og Bånkallia. Sist ute er Huken pukk- og asfaltverk, som søker om å få gå 380 nye meter innover i Lillomarka og legge beslag på 190 dekar flittig brukt turterreng på Ammerud, i tillegg til å fylle atskillig flere mål skog med støy.

Med dagens tomtepriser er det ikke rart om entreprenører ser med lange øyne på skogteiger som kan egne seg for husbygging. Nittedal kommune, som i forhold til Oslo burde ha relativt romslig med tomter, presterer i disse dager å planlegge en ny barnehage på Slattum – innenfor Lillomarkas grenser. I Oslo har Bånkallia nordøst for Romsås, en nasjonalt verneverdig naturperle, vært avsatt til boligbygging i flere tiår. Planene har heldigvis ennå ikke blitt realisert. Derimot legges det planer for Ravnkollen, innenfor Marka rett vest for Romsås. Et makeskifte mellom disse to teigene er blitt foreslått, og vi står der med valget mellom pest eller kolera.

Den tredje største brukergruppa i Friluftsetatens undersøkelse er de som driver trening og konkurranseidrett. Disse er på langt nær så mange som de som går tur, nyter fuglesangen o.l., men de gjør mer av seg, for de krever tilrettelegging. Idrettsutøvere hører for all del hjemme i Marka og er en inspirasjonskilde for noen og enhver, men den voldsomme prosjekteringen som har foregått det siste året påkaller en dose nøkternt folkevett. Jo dystre snøscenarier klimaforskerne presenterer for Osloområdet, desto større dimensjoner får vinteranleggene. Ikke mindre enn 2 OL-arenaer har blitt lansert i Lillomarka, skiskyting i Lillomarka idrettspark og halfpipe/kulekjøring i Grefsenkollen. Ved disse anleggene, og i tillegg på Linderudkollen og ved Langsetløkka, planlegges det kunstsnøanlegg store nok til å tappe brorparten av vintertilslaget til nærmeste tjern og førstevalg av vannkilde. Toveis konkurranseløyper for skøyting og klassisk av nærmere 10 m bredde er også inngrep som ikke direkte pynter opp i småskauen. Hvis man jekket ned anleggene et par hakk ville man, i tillegg til å få anlegg som var dimensjonert mer i tråd med majoriteten av markabrukernes ønsker og behov, få anlegg som det kanskje var mulig å drifte også i tider da ikke tilgangen til midler er så rikelig som den tilsynelatende er i dag. Et annet idrettsanlegg som det var mye diskusjon rundt for noen år siden er skytebanen på Årvoll. Saken endte igjen med at en jafs av Lillomarka gikk tapt i og med at skytebanen og tilhørende støy ble flyttet inn i Marka.

Kartet gir et bilde av all denne aktiviteten som foregår i Lillomarkas randsoner. Det er små og store inngrep, som er med på å gi oss lenger vei inn til der hvor vi kan oppleve naturen, stillhet og ro. Kartet viser også at det haster å få på plass en ny Markalov som kan gi et varig og sikkert vern av denne uuttømmelige kilden til naturopplevelser og fysisk utfoldelse, som for mange gjør Oslo til verdens fineste hovedstad!

Elin Langsholt

for styret i Lillomarkas Venner, www.lillomarkasvenner.no

